

Milý příteli,

slíbil jsem v předešlém dopise, že něco napíšu také k fejetonu Petra Pitharta. Chápu jej - nevím s jistotou, zda správně - jako polemiku s fejetonem Ludvíka Vaculíka. Vaculík /ovšem mimo jiné/ praví: "kdo nesoehlesí s činností aktivní a stále zaujaté části /rozumí se Charty - LvH/, má se tiše a nedemonstrativně odpojit a nekazit práci zbylým". Tomu se Pithart staví na odpor; vidí chybu v tom, že "jsme přestávali umět a pak už i chtít čelit aktivní menšině" a vyslovuje své politování, že "není žádná zcela spolehlivá obrana proti nelenujícím aktivistům, kteří se rozhodnou vzít naše starosti na svá bedra". Vaculík věnoval svůj text Karlu Peckovi i jeho padesátinám; Pithart rozvíjí své úvahy, údajně podněten živou vzpomínkou na deset let starý rozhovor s Jiřím Müllerem - o Vaculíkově fejetonu se vůbec nezmiňuje.

Nemá smysl se zabývat stanoviskem, které Petr Pithart tak odpudivě pointuje, proti němuž vede svou opožděnou polemiku a které připisuje "studentskému vůdči těch let"; vím o tom tolik co nic, potřeboval bych k rozboru autorizovanou verzi. Naproti tomu jeho vlastní čerstvý, autentický text máme před sebou; his Rhodus.

Petr Pithart pojel svůj fejeton jako ostrý útok proti aktivním menšinám vůbec a proti aktivní menšině v Chartě 77 zvláště. Co vytyká aktivním menšinám? Že "berou naše starosti na svá bedra". To je dost podivná výtka. Člověk, který si žárlivě střeží své starosti pro sebe a odmítá pomoc toho, kdo je ochoten je spolu s ním nést, je pro mne překvapením. Volky nevolky jsem jat podezřením, že to asi nejsou žádné velké starosti, když si je někdo rezervuje výhradně pro sebe. Možná, že jsem příliš zatížen křesťanskou tradicí; ale je možné i to, že Petr Pithart by se vyjádřil přesněji, kdyby znal jedno místo z listu apoštola Pavla ke Galatským, kde se doporučuje: "Jedni druhých břemena nese" /6,2/. Jistě jsou záležitosti, v nichž je a vždycky zůstane člověk sám; ale není jich mnoho, jsou velmi soukromé a na druhých je, aby projevíli patřičný zekt a porozumění pro to, že si je musíme vyřešit sami. Jiný nám mohou pomoci jen ti nejbližší, protože jen ti nás dobře znají a chápou naši situaci. Ale v daleko největším počtu případů nás nezájem s nečinnost druhých jen zraňuje, kdežto solidarita a nezištná pomoc ze strany druhých nás dokonce pāvzbuzuje a hřeje.

Domnívám se proto snad práve, že Petr Pithart má na mysli něco jiného. Hledá a nenalézá "spolehlivou obranu proti nelenujícím aktivistům, kteří se rozhodnou vzít naše starosti na svá bedra", protože jejich pomoc je pouze zdánlivá, protože je podnikána bez porozumění a proti našim záměrům. Nešlo mu snad vůbec o to, že by se tito obtížní aktivisté pletli do našich velmi soukromých věcí, protože to všechno spojuje s vládnoucími nenormálními poměry a s jejich silným zájmem o věci veřejné. Ale i tady je to příliš nepřesné a velmi podivné. Pithart jaksi obhajuje "mlčenlivou" většinu, "lehkomyslně se věnující práci, přemýšlení, pití piva, ženským, sadaření, nechodící na schůze a ignorující volky"; konstatuje, že "menší starost o politiku patří k životu, či vlastně je to slušný život sám a dobrá politika takový život zajišťuje". S tím posledním lze naprosto souhlasit; vždycky